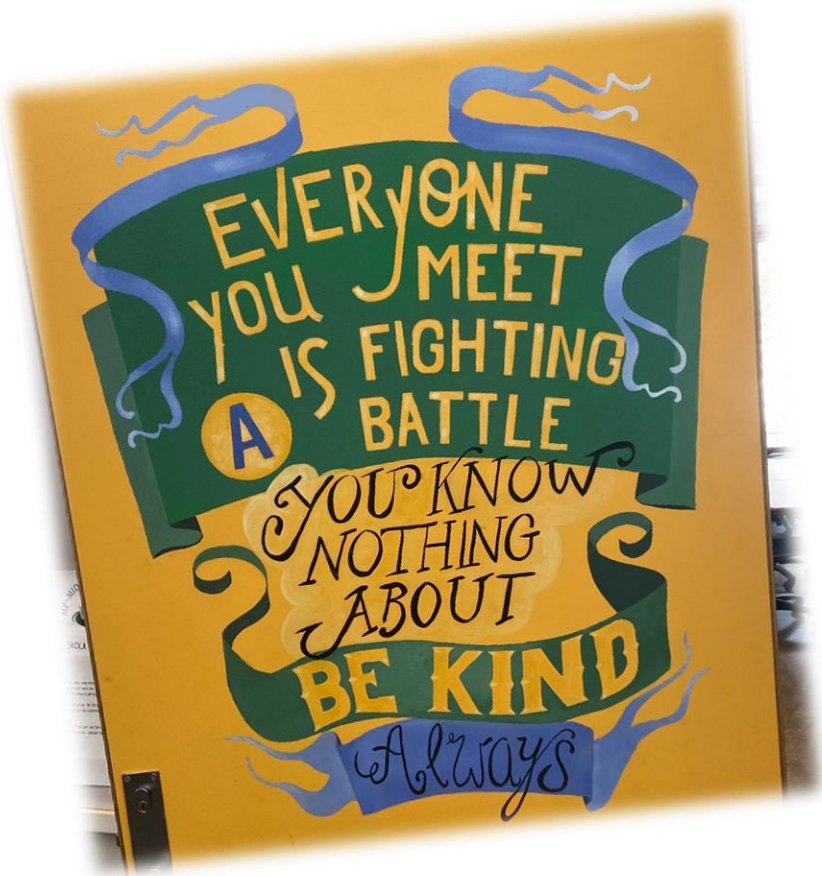

SOSIAL HANDLINGSPLAN

En håndbok for Tolga skole

Skolen skal utvikle inkluderende fellesskap som fremmer helse, trivsel og læring for alle. Et raust og støttende læringsmiljø er grunnlaget for en positiv kultur der elevene oppmuntres og stimuleres til faglig og sosial utvikling. Et systematisk arbeid er avgjørende for å skape et trygt og godt skolemiljø.

Innhold

INNLEDNING.....	3
DEFINISJONER	3
Grunnleggende ferdigheter i sosial kompetanse.....	3
Krenkende atferd.....	5
AKTIVITETSPLIKTEN ETTER § 9A-4.....	5
TILTAKSPLAN VED BEKYMRING FOR ELEV	6
ELEVRETTEDE MILJØ- OG TRIVSELSTILTAK	7
Elevsamtaler	7
Utviklingssamtaler.....	7
Klassemiljøutvikling.....	7
skolemåltid.....	7
Mobilfri skole.....	8
Spill på mediateket.....	8
Elevansvar	8
Trivselsundersøkelser	8
Øve på ferdigheter.....	8
Årshjul aktiviteter, for trivsel på tvers.....	9
HJEM-SKOLESAMARBEID	11
Foreldremøter	11
FAU	11
TVERRFAGLIGE MØTER OG TEAM.....	11
Trinn- og teamsamarbeid (klasse møter)	11
Sosial-pedagogisk team.....	11
Ressursteam.....	11
Tverrfaglig samarbeidsteam (TST).....	11
Helseteam.....	11
VOKSENROLLEN – DEN ANSATTES ANSVAR OG STRATEGI	12
Vedlegg.....	13-20

INNLEDNING

Det er forankret i opplæringsloven § 12-2 at *«alle elever har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjer helse, trivsel og læring»*. Skolen skal aktivt og systematisk arbeide for å forebygge brudd på denne retten ved å legge til rette og fremme et godt psykososialt miljø der den enkelte eleven kan oppleve trygghet og sosial tilhørighet. Som et ledd i dette er det også forankret i *Overordnet del av læreplanen* at skolen skal bidra til at elevene kan mestre livene sine og bidra i sosiale fellesskap.

Sosial handlingsplan ved Tolga skole og SFO skal sikre at alle ansatte vet hvordan skolen jobber for å utvikle elevenes sosiale kompetanse og sikre et godt psykososialt miljø for alle elever ved skolen og i SFO. Planen skal være et arbeidsdokument for alle ansatte, og en synliggjøring for foreldre og andre brukere over hvordan skolen jobber med å fremme sosial kompetanse og et godt psykososialt miljø. Målet for vår sosiale handlingsplan er å utvikle elevenes sosiale kompetanse, gjennom å legge til rette for at de skal oppleve å lykkes i noe på skolen, få et godt selvbilde og gi de positive fellesopplevelser med trygge og positive voksne rundt seg.

På Tolga skole ønsker vi å bygge gode relasjoner mellom barn og voksne i skolesamfunnet – mellom elever og foresatte på den ene siden, og lærere og andre ansatte på den andre siden. I det relasjonsbyggende arbeidet er vi bevisste på at vi skal bruke virkemidler som for eksempel navn, høflighet, vennlighet, dialog, gode ord, øyekontakt, nærhet, omsorg, respekt og godt humør. Samarbeid mellom skole og hjem blir også vesentlig for å fremme et positivt miljø.

Ved Tolga skole har vi nulltoleranse mot mobbing, og elevene har selv vært med å formulere punktene.

DEFINISJONER

Sosial kompetanse:

Sosial kompetanse handler om å kunne kommunisere og samhandle godt med andre i ulike situasjoner. Denne kompetansen er sentral for at enkeltbarnet skal lykkes og trives, og for at det skal bli verdsatt som venn og likeverdig deltaker i samspillet med de andre barna.

- * En forutsetning for verdsetting, vennskap og sosial integrering
- * En ressurs for å mestre stress og problemer
- * Øke trivsel og fremme utvikling
- * En viktig faktor for å motvirke utviklingen av problematferd

Psykososialt miljø:

Med psykososialt miljø menes her de mellommenneskelige forholdene på skolen, det sosiale miljøet og hvordan elevene og personalet opplever dette. Det psykososiale miljøet handler også om elevenes opplevelse av læringssituasjonen.

Grunnleggende ferdigheter i sosial kompetanse

Barn og unge tilbringer stadig mer tid i skolen og derfor har det sosiale læringsområdet fått en tilsvarende større betydning. Ferdighetene nevnt under kan oppfattes som byggesteiner i begrepet sosial kompetanse og dekker de viktigste sosiale ferdigheter som mennesker benytter i samhandling med hverandre. For at elevene ved Tolga skole skal ha best mulig forutsetninger for å utvikle seg i henhold til disse ferdighetene og ferdighetene lek, glede og humor, er en god relasjon til de voksne på skolen er forutsetning. Ansvar for relasjonen ligger alltid hos den voksne. De voksne skal legge til rette for at alle elever opplever mestring, blir sett og føler at de hører til klassen og skolen. Sosial kompetanse kan læres gjennom målrettet arbeid, ved at skolen legger til rette for at de i arbeid med fagene får øve seg i samhandling og problem/konflikthåndtering. Det er en målsetting at alle elever ved Tolga skole skal utvikle sin sosiale kompetanse så langt det lar seg gjøre, både individuelt og i fellesskap.

Ferdighetsmål for sosial kompetanse for elever i 1.-7. trinn ved tolga skole ligger vedlagt.

Samarbeid

En viktig side ved samarbeid er å følge regler og beskjeder. Samarbeid innebærer å dele, hjelpe andre og være gjensidig avhengig av hverandre. Samarbeid bør øves på i realistiske sammenhenger, og det må verdsettes og utøves aktivt.

Selvhevdelse

Evne til selvhevdelse er ofte avgjørende for å kunne delta aktivt i sosiale fellesskap. I dette ligger også evnen til å kunne si nei til det du for eksempel helst ikke bør være med på. Selvhevdelse omfatter å be andre om hjelp, kunne stå for noe selv og å reagere på andres handlinger.

Selvkontroll

Selvkontroll handler om å tilpasse seg fellesskapet og ta hensyn til andre. Det innebærer å kunne vente på tur, være kompromissorientert og å reagere på erting og kommentarer fra andre uten å ta igjen, bli sint eller slåss. Bevissthet om egne følelser og evne til å forstå seg selv er her vesentlig.

Empati

Empati er viktig for å kunne etablere vennskap og nære relasjoner til andre, og vil også fungere som en motvekt mot for eksempel mobbing og vold. Empati er situasjonsbestemt og kan derfor utvikles og endres. Skal elevene utvikle empati, bør de møte empatiske lærere.

5 GRUNNLEGGENDE FERDIGHETER

Ansvarlighet

Ansvarlighet dreier seg om å utføre oppgaver og vise respekt for egne og andres eiendeler og arbeid. Utvikling av ansvarlighet vil ha sammenheng med å få ansvar gjennom medbestemmelse og ta konsekvensene av ansvaret. Ansvarlighet handler også om evnen til å kunne kommunisere med voksne.

Krenkende atferd

Vi velger å bruke *krenkende atferd* som et gjennomgående begrep i sosial handlingsplan, og begrepet er definert som følgende av Utdanningsdirektoratet:

Krenkende atferd er en fellesbetegnelse på former for atferd som uoverlagt eller tilsiktet rammer andre mennesker fysisk eller psykisk. Krenkende atferd kan skje som enkelthandlinger eller gjentatt. Krenkende atferd er handling som utføres uten respekt for den andres integritet. Eksempel på krenkende atferd er mobbing, utestenging, vold, rasisme eller diskriminering.

Dette begrepet er viktig ettersom krenkende atferd er et overgripende begrep som inkluderer flere ulike situasjoner som elevene kan oppfatte som krenkende.

Krenkende atferd er oppførsel som går utover andre og deres selvfølelse, og all atferd som gjør at noen føler seg mindreverdige / lei seg / trist.

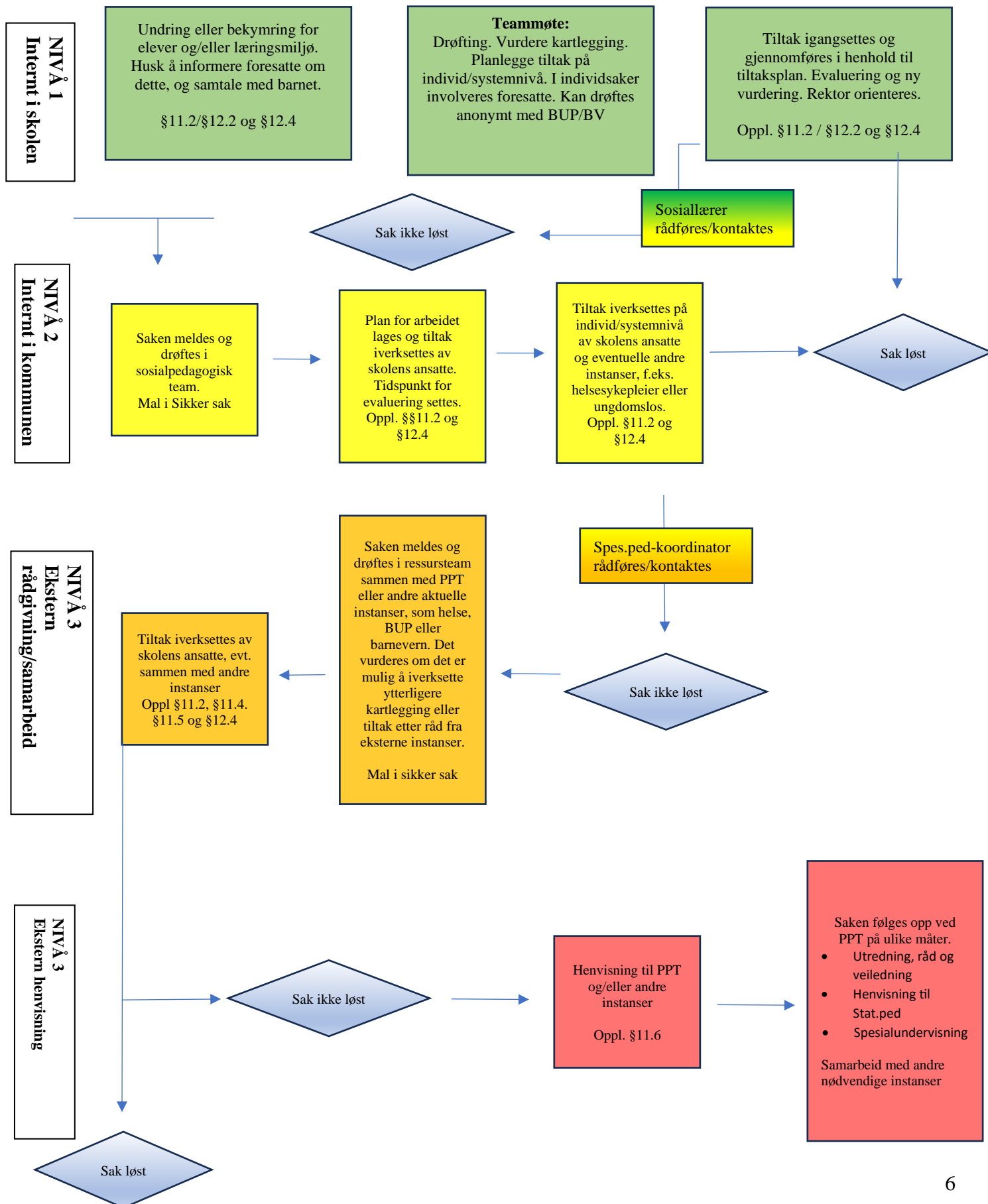
AKTIVITETSPLIKTEN ETTER § 12-4

Alle elever har en individuell rett til å oppleve et godt læringsmiljø, og skolen har en aktivitetsplikt hjemlet i opplærings- og friskoleloven som skal sikre at skolen handler raskt og riktig når en elev ikke har det trygt og godt. Aktivitetsplikten utløses dersom en elev opplever dette, uavhengig av årsak. Det gjelder også forhold utenfor skolen, men som likevel påvirker hvordan eleven har det der. Alle ansatte som oppholder seg på skolen og utfører arbeid eller tjenester i og utenfor skoletid, har en aktivitetsplikt overfor alle elever.

Aktivitetsplikten omfatter 5 delplikter		Innebærer
1	PLIKT TIL Å FØLGE MED	Alle som arbeider på skolen har en individuell plikt til å følge med. Sikre at hver enkelt gjør dette, blant annet gjennom tilsynsordninger og regelmessig kartlegging av det psykososiale miljøet. Dette er rektor sitt ansvar.
2	PLIKT TIL Å GRIPE INN	Plikten til å gripe inn er knyttet til krenkelser som skjer der og da og fortsatt pågår, som ansatte eller personer som utfører en tjeneste på skolen er vitne til.
3	PLIKT TIL Å VARSLE	Plikten til å varsle gjelder alle som arbeider eller utfører en tjeneste på skolen, dersom en har mistanke eller kunnskap om at en elev ikke har det trygt og godt på skolen.
4	PLIKT TIL Å UNDERSØKE	Skolen skal reagere umiddelbart og undersøke alle saker hvor det foreligger mistanke eller kunnskap om at en eller flere elever ikke har et trygt og godt skolemiljø.
5	PLIKT TIL Å IVERKSETTE TILTAK OG EVALUERE	Når det viser seg at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, skal skolen sette inn egnede tiltak for at eleven igjen får det trygt og godt. Skolen skal lage en skriftlig plan, en aktivitetsplan, som beskriver tiltakene som skal iverksettes.

TILTAKSPLAN VED BEKYMNING FOR ELEV

Figur illustrerer handlingstrappen vi praktiserer ved Tolga skole i saker hvor det oppstår en bekymring ved elev, for eksempel bekymring rundt sosiale-, lærings-, fag-, atferdsvansker eller helseutfordringer.

ELEVRETTEDE MILJØ- OG TRIVSELSTILTAK

Elevsamtaler

Elevsamtaler gjennomføres to ganger i året, i forkant av utviklingssamtale, av kontaktlærer. Elevsamtalen skal dreie seg om elevenes faglige og sosiale utvikling. Samtalen skal styrke relasjonen mellom lærer og elev. Skolen bruker veiledende skjema for samtalen.

Utviklingssamtaler

Utviklingssamtaler skal gjennomføres to ganger i året (høst og vår), og det skal være en arena der skole og hjem samarbeider om både faglig og sosial utvikling hos elevene. Skolen kaller inn til samtale. Det er viktig at elevene får en positiv opplevelse og en følelse av at skole og hjem samarbeider til det beste for elevens utvikling.

Klassemiljøutvikling

Systematisk arbeid for et godt klassemiljø: Ved å gi elevene felles opplevelser og erfaringer i et inkluderende og trygt klassemiljø, styrkes gruppefellesskapet, samholdet og tilhørigheten. Dette er grunnleggende forutsetninger for både faglig- og sosial utvikling.

Rutiner i klasserommet

For at skoledagen skal være mest mulig trygg og forutsigbar for elevene, har vi noen felles rutiner som gjelder:

- * Lærer sier god morgen til elevene
- * Vi har faste plasser i klasserommet
- * Lærerne går gjennom dagens program med elevene og setter opp dagsplan
- * Alle har ukeplan
- * Elevene rydder for dagen. Ingenting skal ligge igjen på gulvet eller pultene. Pulter rettes opp og stoler settes inntil pultene
- * Alle klasser skal utarbeide klasseregler ved skolestart, som må henges synlig i klasserommet. Disse skal en gå gjennom med jevne mellomrom og håndheves. Foresatte må kjenne til reglene.
- * Skolens ordensreglement gjennomgås ved skolestart og ved jevne mellomrom. Gås gjennom på foreldremøte høst.

Vår lærer av Lisa Aisato

Klassens time

Mange klasser gjennomfører klassens time jevnlig og etter egen oppsatt plan. Det er viktig å alderstilpasse møtene både i lengde og form. Møtene timeplanfestes.

Klassegjennomgang

Ledelsen kaller inn kontaktlærer for klassegjennomgang hvert vårsemester. Målet med klassegjennomgang er å kartlegge elevenes faglige og sosiale utvikling. Alle elever skal nevnes. PPT, spesialpedagogisk koordinator, kontaktlærer, teamleder og rektor deltar.

Skolemåltid

Som et politisk tiltak for å styrke arbeid med forebygging og tidlig innsats mot barn og unge, jf. Barnevernsreformen, er skolemåltid et av tiltakene som støtter opp under dette. Ved Tolga skole har skolemåltid en gang pr. uke, for alle elever, vært en suksess! Det å samles rundt et måltid er en god sosial arena for elever og voksne. Tilbudet gis 1.-7. trinn på tirsdager, og 8.-10. trinn på onsdager.

Mobilfri skole

Mobilfri skole er et gratis tiltak som vi tror vil gi elevene bedre læring, mindre krenkende atferd og mer oppmerksomhet knyttet til sosiale relasjoner. Alle elever fortjener en mobilfri skole. De eldste trinnene har mobilkasser, som mobilene oppbevares i og gjøres utilgjengelig gjennom skoledagen. Mobilen kan benyttes ved pedagogiske opplegg, styrt av lærer.

Spill på mediateket

I friminutt og lunsj har elevene på ungdomstrinn mulighet for å sitte i mediateket, i de periodene de har lov til å være inne. Elevrådet har også gått til innkjøp av flere spill. På mediateket kan elevene på tvers av trinn finne hverandre, enten for en hyggelig lunsj eller for et slag UNO, yatzy, alias etc. Arenaen styrker samholdet og inviterer til øvelse i sosiale ferdigheter.

Elevansvar

Miljøelever

Hver klasse har en miljøelev hver uke. Miljøeleven har ansvar for ulike arbeidsoppgaver. Liste over miljøelev henges synlig i klasserom.

Fadderordning

Fadderordningen skal skape trygghet og trivsel for nye 1. trinns elever samt nye elever som kommer flyttende. Fadderne skal hjelpe fadderbarna med å få en god skolestart, og gjøre det trygt og godt å være på skolen. Elevene på 4. trinn er faddere for nye 1.trinn, og forberedes på fadderoppgaven på våren i 3. klasse. Målet er at 1.trinn skal føle seg trygg og ivaretatt av de større, mens 4.trinn skal lære å ta ansvar for de mindre. Tolga kommune har utarbeidet en egen plan for overgang og sammenheng mellom barnehage og skole, planen ligger på kommunens hjemmeside.

Elevrådet

Skolen har et elevråd, med representanter fra 5. til og med 10. trinn. Det er valgt eget styre/AU, hvor det sitter en leder, nestleder og sekretær. Elevrådets kontaktlærer har møter med AU mellom elevrådets eget møte. Elevrådet er skolert i hvilke saker de bør involveres i. Elevrådet har vært og er pådrivere av skolens egne regler «Nulltoleranse mot mobbing», reglene er videreført, og ligger vedlagt. Elevrådet er også medarrangører ifm. skoleløpet.

Trivselsundersøkelser

Alle trinn skal gjennomføre trivselsundersøkelse en gang i året. 6., 7. og 10. trinn gjennomfører elevundersøkelsen en gang i året. Resultater fra undersøkelsene tas opp i ledermøte, personalet, elevrådet og ut i klassene og på foreldremøte.

Øve på ferdigheter

- * Hilse på de du møter
- * Gå i gangene
- * Være godt publikum
- * Gå i rekke på tur og når klassen beveger seg i skolebygget
- * Snakke med innestemme
- * Stoppregelen i barneskolen. Bli kjent med regelen, bruke den, sette ord på følelsene, lære nyanser i bruk av regelen, kunne forklare og uttrykke hvorfor de sier stopp. Stoppregelen ligger vedlagt.

Ved behov har skolen tilgang til ulike verktøy, som undervisningsopplegg rettet mot øving i sosiale ferdigheter («Det er mitt valg», «ZIPPY» etc.)

Årshjul aktiviteter, for trivsel på tvers.

I årshjulet inngår aktiviteter som både er felles for hele skolen og på de enkelte trinn. Trivselstiltak i skoletida planlegges av lærerne/gruppa på det enkelte team. Vi øver kontinuerlig på sosiale ferdigheter, og ferdighetsmålene for sosial kompetanse for 1.-7. trinn (vedlagt) fordeles gjennom året, og kommer frem som mål i hver ukeplan.

Når

Innhold

August

Skolestart: Fellessamling Vidarheim

Klasseregler

Gjennomgå ordensreglement (skole og SFO)

Stoppregel (1.-7. trinn)

Fjelltur (5.-7. trinn)

Rondane (10. trinn)

Skolehagen

September

Oppstart skolelunsj

Fjelltur (1.-4. trinn)

Aktivitetsdag (1.-4. trinn)

Foreldremøter

Elevrådsmøte

Skolehagen

«Bli-med dansen»

Oktober

Bassenget åpner

Elevsamtaler/utviklingssamtaler

Markering av FN-dagen

Skoleløpet – TV-aksjonen

Orienteringsdag (5.-7. trinn) (8.-10. trinn)

Høstfest (SFO)

Elevrådsmøte

November

Gjennomføre elevundersøkelsen (6., 7. og 10. trinn)

Følge opp klasseregler og ordensreglement (skole og SFO)

OD (9. trinn)

Festmiddag (10. trinn)

Desember

Adventssamlinger

Juleverksted på trinn og tvers av klasser

Juletreff Vidarheim (1.-7. trinn)

Volleyballturnering (8.-10. trinn)

Kanonballturnering (5.-7. trinn)

Grøtdager

Elevrådsmøte

Juleball (8.-10. trinn)

Julebord (SFO)
Skolegudstjeneste/høytidsstund
Julelunsjer

Januar Følge opp klasseregler og ordensreglement (skole og SFO)
Stoppregel (1.-7. trinn)
Karakterseremoni (8.-10. trinn)
Ski/aking Hamran

Februar Ski/aking Hamran

Mars Trivselsundersøkelsen (1.-10. trinn)
Aktivitets-/skidag Hamran (5.-7. trinn)
Skidag Hummelfjell (8.-10. trinn)
Felles skitur/fjelltur (5.-7- trinn)
Påskelunsjer
Påskelunsj (SFO)

April Følge opp klasseregler og ordensreglement (skole og SFO)
Skidag Hamran (1.-4. trinn)
Elevsamtaler/utviklingssamtaler
Klassegjennomganger
Elevrådsmøte

Mai Matematikkdag (1. – 4. trinn)
Foreldremøter
Ordne til grønnsakshage i skolehagen
Vårrydding
Leirskole (7. trinn)
Bordtennisturnering (5.-7. trinn) (8.-10. trinn)

Juni Skoleløpet m/aktiviteter
Aktivitetsdager
Friidrettsdager
Tinstafett
Så/sette grønnsakshagen
Fotballturnering (8.-10. trinn)
Vårball (8.-10. trinn)
Sommeravslutninger

HJEM-SKOLESAMARBEID

I arbeidet med å heve den sosiale kompetansen til elevene er det også veldig viktig med et tett og godt samarbeide med foresatte, der vi felles arbeider for barnas beste. De foresatte har hovedansvaret for oppdragelsen av sine egne barn, og må derfor ha medansvar i skolen. Samarbeidet mellom hjem og skole er et gjensidig ansvar, basert på respekt og vilje til å sette eleven i fokus. Samarbeidet bør bære preg av dialog, drøftinger og medbestemmelse, og ikke bare som ren informasjon. Skolen inviterer til samarbeid, og det forventes at foreldrene stiller opp. Ingen sak er for liten til å ta en skriftlig, muntlig eller personlig henvendelse til skolen. Vi håper det også kan være slik andre veien.

Foreldremøter

Foreldremøter gjennomføres to ganger i året. Oversiktsplan over tema på foreldremøter er vedlagt.

FAU

Skolen ønsker et engasjert og konstruktivt FAU.

Trivselstiltak utenom vanlig skoletid planlegges i samråd med klassekontaktene. Skolen oppfordrer FAU som medarrangør til ulike sosiale gjennomføringer, eks. jule- og sommeravslutninger.

TVERRFAGLIGE MØTER OG TEAM

Trinn- og teamsamarbeid (klasse møter)

For å utnytte hverandres kompetanse, sterke sider og ressursområder legger vi opp til tett trinn- og teamsamarbeid. Det blir satt av tid til evaluering og refleksjon. Internt i skolen.

Sosial-pedagogisk team

Drøftingsarena med lav inngang for bekymring rundt elever. Drøfting av tiltak internt i kommunen. I teamet deltar rektor, sosiallærer, skolerådgiver, psykiatrisk sykepleier/enhetsleder helse og ungdomslos.

Ressursteam

Drøftingsarena med eksterne samarbeidspartnere, som PPT, BUP og barnevern. Faste deltakere er rektor, spesialpedagogisk koordinator og skolerådgiver, med aktuell(e) ekstern(e) ressurser.

Tverrfaglig samarbeidsteam (TST)

Drøftingsarena mellom skole, helse, PPT og barnevern. Pilotprosjekt i Nord-Østerdal. Drøfter aktuelle saker på system- og individnivå. Fem møtepunkter i året.

Helseteam

Helsesykepleier

Betjener skolehelsetjenesten med «åpen dør» gitte dager.

Ungdomslos

Jobber med elever på 5.- 10.trinn, og har kontor ved Tolga skole og har en «åpen dør» - funksjon. Deltar fast i sosial-pedagogisk team.

Foreldreveileder

Tilbyr foreldreveiledning i grupper, og eventuelt individuelt ved behov. Kan bistå og veilede ansatte i saker de står i.

VOKSENROLLEN – DEN ANSATTES ANSVAR OG STRATEGI

Viktig læring i henhold til sosiale ferdigheter skjer best i den uformelle kontakten og samhandlingen mellom elever og mellom elever og voksne i skolemiljøet. Det er derfor vesentlig for alle ansatte ved skolen og være seg bevisst hvilke holdninger og normer vi har for samhandling og kommunikasjon med hverandre. På Tolga skole er vi der først og fremst for barna, alle elevene er våre, vi gjør hverandre gode og vi respekterer hverandre, vi tar elever på fersken i å gjøre noe bra og vi finner oss ikke i at elever blir mobbet. Ved Tolga kjenner de ansatte til mentaliseringskartet *Trygghetssirkelen*. Trygghetssirkelen inneholder prinsipper vi ønsker å jobbe etter i møte med elevene, og kan forstås som en type innstilling eller holdning den voksne har til sine elever. Den kan bidra med bevisstgjøring i hva skolebarn trenger for å få den tilliten som skal til for å lære, og fremme utvikling av god psykisk helse.

- * Lærere på alle klassetrinn skal klart formidle til elevene hvilke forventninger de har til elevenes sosiale atferd innenfor kompetanseområdene empati, samarbeid, selvkontroll, selvhverdelse og ansvarlighet. Formidlingen må tilpasses elevenes alder og forutsetninger.
- * Rutiner i klasserommet
- * Utøve god og tydelig klasseledelse
- * Systematisk arbeid for å opprette/opprettholde et godt og trygt klassemiljø
- * Legge til rette for arbeidsmetoder som fremmer sosial læring
- * Fremstå som gode rollemodeller og selv vise ønsket sosial kompetanse
  - Positivt språk
  - Se, bekrefte, anerkjenne og korrigere elevenes sosiale kompetanse på en respektfull måte
  - Interessere seg for barnets liv i et helhetlig perspektiv og evne til innlevelse i barnet
  - Være lydhøre overfor barn
  - Følge felles regler
- * Reflektere over egen sosial kompetanse
- * **Utemiljø og tilsyn:** Det er avgjørende at det er nok voksne ute i friminuttene for at dette skal bli en arena for å utvikle bedre sosial kompetanse for elevene
  - Er synlige med refleksvester (m/navn)
  - Er tidlig ute når de har tilsyn
  - Hilser på alle elever de møter
  - Imøtekommer elevene vennlig og med navn
  - Aksepterer ikke vold
  - Går aktivt inn for å løse konflikter
  - Forlater ikke en situasjon før den er avklart
  - Kommer med forslag til aktiviteter
  - Hjelper elevene med å komme i kontakt med hverandre
  - Igangsetter ved behov

Vedlegg

- * Ordensreglement og utdyping av reglementet
- * Ferdighetsmål for sosial kompetanse ved Tolga skole
  - * Nulltoleranse mot mobbing
    - * Stoppregelen
  - * Foreldremøter ved Tolga skole – tema
    - * SFO reglene

Ordensreglement for Tolga skole

Ved Tolga skole skal vi:

* Vise hensyn og respekt for hverandre.

- Holde ro og orden i skoletida.

- Møte presis og holde avtaler.

- Ta vare på skolen og skolens uteområde.

- Spise og drikke sunt.

- Ikke bruke rusmidler.

- Holde oss på skolens område i skoletida, hvis ikke spesiell tillatelse er gitt.

- Søke skriftlig om å ta fri og melde skriftlig om akutt fravær.

-Kunne sykle /sparke til skolen.

Ordensreglement: Reglementet er en forskrift med hjemmel i Opplæringsloven § 2.9 og Forvaltningsloven § 2a og c. Det er utarbeidet med grunnlag i tidligere reglement, av representanter for FAU, elevråd, skolens ledelse og kommunestyret. (Rev. September 2023)

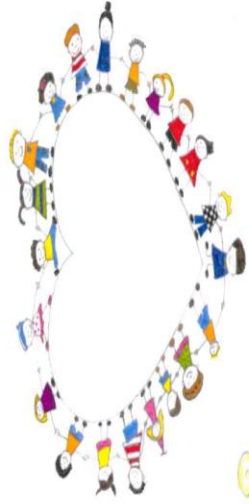
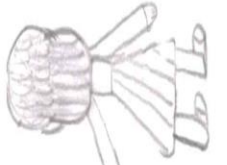
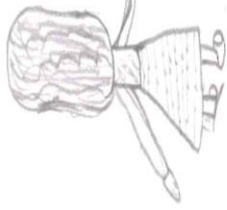
Ordensreglement for Tolga skole	Forståelse og utdyping av reglementet	Sanksjoner for brudd på reglementet
Ved Tolga skole skal vi:		
<p>- vise hensyn og respekt for hverandre.</p> 	Vi hilser på hverandre.	
	Yttertøy og sko skal legges på anvist plass i garderoben. Innesko skal brukes.	Ved gjentatte overtredelser kontaktes foresatte, og på ungdomstrinn påvirker dette ordenskarakteren.
	Stopp-regelen skal beskytte den som ikke vil være med i leken lenger, eller når andres atferd er uønsket. Stopp-regelen skal respekteres av alle.	Ved gjentatte overtredelser kontaktes foresatte, og på ungdomstrinnet påvirker dette oppførselskarakteren.
	Vi skal vise respekt for andres eiendeler.	Eleven skal enten utbedre eller erstatte skade. Foresatte er erstatningsansvarlige etter skadeerstatningsloven § 1-2 for inntil kr. 5.000.
	Mobbing og uønsket atferd er ikke tillatt. Med dette forstås vi vold, mobbing, rasistiske utsagn og handlinger, seksuell trakassering, sjikane på grunn av religion eller livssyn. Mobbing er plaging; fysisk, psykisk eller verbal plaging over tid.	Mobbeprosedyre. Sosial handlingsplan. Bortvising fra skolen. Nedsatt oppførselskarakter. Anmeldelse av ulovlig forhold
	Det er ikke lov å være i besittelse av ulovlige gjenstander, slik som våpen, kniver og annet. (Dette gjelder gjenstander som kan benyttes til å utøve skade på andre, dersom det ikke framstår som sannsynlig at gjenstanden skal benyttes til andre formål.)	Beslaglegging av ulovlige gjenstander. Bortvising fra skolen. Nedsatt oppførselskarakter. Anmeldelse av ulovlig forhold.
	Det er ikke tillatt å jukse eller forsøke å jukse på prøver og innleveringer.	Laveste karakter på prøve eller innlevering. Ved gjentatte overtredelser kontaktes foresatte, og på ungdomstrinnet påvirker dette oppførselskarakteren.
	Vi bruker internett i læringsøyemed, og holder oss unna sider som ikke er tillatt.	Ved gjentatte overtredelser kontaktes foresatte, og på ungdomstrinnet påvirker dette oppførselskarakteren. Kan bli periodisk utelukket fra skolens datamaskiner.
	Vi lar verdisaker forbli hjemme.	
	Vi kaster snøball på anvist plass.	Ved gjentatte overtredelser kontaktes foresatte, og på ungdomstrinnet påvirker dette oppførselskarakteren
<p>- holde ro og orden i skoletida.</p>	Vi skal ikke forstyrre medelever eller undervisningen.	Ved gjentatte overtredelser kontaktes foresatte, og på ungdomstrinnet påvirker dette oppførselskarakteren.
	Det er ikke tillatt å vandre eller løpe omkring uten tillatelse.	
	Vi rekker opp hånda når vi skal spørre eller svare på noe.	
	Mobilfri skole Mobilene leveres inn i 1.timen og deles ut igjen ved skoleslutt. Gjelder også smartklokke /telefonklokke 1.-4.trinn	Mobil blir beslaglagt av lærer, og kan hentes av eleven etter skoleslutt.
	Vi skal rydde opp etter oss.	På ungdomstrinnet påvirker dette ordenskarakteren.
<p>- møte presis og holde avtaler.</p>	Skolearbeid skal gjøres til avtalt tid.	Ved gjentatte overtredelser kontaktes foresatte, og på ungdomstrinn påvirker dette ordenskarakteren.
	Forseintkomning registreres.	
<p>- ta vare på skolen og skolens uteområde.</p>	Hærverk eller tap av skolebøker tillates ikke.	Enten utbedre skaden eller erstatte. Foresatte er erstatningsansvarlige etter skadeerstatningsloven § 1-2 for inntil kr. 5.000.
	Hærverk på skolebygget eller skolens inventar og utstyr tillates ikke. Se egen avtale ang cromebook.	
<p>- spise og drikke sunt.</p>	Alle spiser til avtalt tid. Søtsaker og brus, er kun tillatt ved spesielle anledninger.	Ved gjentatte overtredelser kontaktes foresatte, og på ungdomstrinnet påvirker dette oppførselskarakteren.
<p>- ikke bruke rusmidler.</p>	Det er nulltoleranse for bruk og besittelse av rusmidler. Dette gjelder skolen og nærområde, i skoletida og i arrangementer i skolens regi. Viser til opplæringsloven § 9-5. (Til opplysning er røyk og snus rusmidler)	På ungdomstrinnet påvirker dette oppførselskarakteren. Det vil også involvere hjemmet og de foresatte. Rusmidler blir beslaglagt. Elever påvirket av rusmidler bortvises fra skolen, og må også hentes av foresatte.
<p>- holde oss på skolens område i skoletida, hvis ikke spesiell tillatelse gitt.</p>	10. trinn har tillatelse til å forlate skolens område i malfriminuttet. De kan også handle og spise i kantina.	Brudd på regelen vil involvere foresatte og hjemmet.
<p>- kunne sykle /sparke til skolen</p>	Sykler og sparker parkeres i sykkelskuret. Det er ikke tillatt å sykle på skolens område i skoletida.	Feilparkerte sykler kan bli flyttet, og ved gjentatte overtredelser blir foresatte kontaktet. På ungdomstrinnet påvirker dette ordenskarakteren.
<p>- søke skriftlig om å ta fri og melde skriftlig om akutt fravær.</p>	Akutt fravær meldes i appen Visma	
	Permisjon inntil 3 dager søkes i appen Visma	
	Permisjon utover 3 dager søkes på eget skjema og stilles til rektor. Det er adgang til å gi maks 10 skoledager sammenhengende permisjon.	
<p>- friminutt</p>	Hovedregelen er at alle skal ut i friminuttene. Ungdomstrinn har i perioder egen avtale.	

FERDIGHETSMÅL FOR SOSIAL KOMPETANSE VED TOLGA SKOLE

Ferdigheter	Elever i 1. og 2. trinn	Elever i 3. og 4. trinn	Elever i 5.-7. trinn
Empati	<ul style="list-style-type: none"> * Jeg kan gi ros * Jeg kan se når noen er glad, lei seg eller sint * Jeg kan si ja når andre spør om å få være med i leken * Jeg kan lytte til det andre sier * Jeg er hjelpsom mot andre barn – voksne 	<ul style="list-style-type: none"> * Jeg tar hensyn til hvordan andre har det * Jeg kan rose og oppmuntre andre * Jeg kan si ifra til andre på en måte som gjør at de ikke blir lei seg * Jeg hilser på de jeg møter 	<ul style="list-style-type: none"> * Jeg prøver å bidra til at alle som ønsker det, får være med på det vi gjør * Jeg forstår at alle er ulike og respekterer andre for den de er * Jeg kan gi positive tilbakemeldinger til alle medelever * Jeg kan trøste og hjelpe andre som trenger det
Selvhevdelse	<ul style="list-style-type: none"> * Jeg kan rekke opp hånda og snakke høyt i klassen * Jeg kan si nei til å gjøre dumme ting * Jeg kan presentere meg selv * Jeg kan spørre om å få bli med i lek på en god måte 	<ul style="list-style-type: none"> * Jeg tørr si hva jeg mener selv om jeg vet at andre mener noe annet * Jeg kan innrømme feil * Jeg kan forklare hvordan jeg har det og kan si fra til en voksen hvis jeg ikke har det bra * Jeg kan forstå at min måte å være på betyr noe for andre 	<ul style="list-style-type: none"> * Jeg kan fortelle om egne sterke og svake sider * Jeg tørr å være meg selv * Jeg kan stå for egne meninger og begrunne disse
Samarbeid	<ul style="list-style-type: none"> * Jeg kan låne bort og dele med andre * Jeg kan vente på tur * Jeg kan følge regler i lek og spill * Jeg kan hjelpe andre 	<ul style="list-style-type: none"> * Jeg kan bidra positivt i samarbeid med andre * Jeg kan foreslå hvordan vi kan løse et problem * Jeg kan la andre slippe til 	<ul style="list-style-type: none"> * Jeg kan godta at andre mener noe annet enn meg * Jeg kan samarbeide med alle når det forventes av meg
Selvkontroll	<ul style="list-style-type: none"> * Jeg kan la være å «ta igjen» * Jeg kan arbeide stille og rolig * Jeg kan være sint uten å gjøre noe vondt mot andre * Jeg kan vente til det er min tur * Jeg kan si ifra når jeg er lei meg eller sint 	<ul style="list-style-type: none"> * Jeg kan holde negative kommentarer for meg selv * Jeg kan tåle å tape i spill og sport * Jeg har mot til å si nei * Jeg kan innrette meg etter felles avgjørelser 	<ul style="list-style-type: none"> * Jeg kan kontrollere egne følelser * Jeg kan kontrollere hvordan jeg uttrykker meg * Jeg kan vurdere om et problem/en konflikt er alvorlig eller en bagatell
Ansvar	<ul style="list-style-type: none"> * Jeg kan holde orden på pulten, i hylla og i garderoben * Jeg kan ta vare på skolens/andres utstyr * Jeg kan si fra når noen har slått seg eller blir ertet * Jeg kan følge klassereglene * Jeg kan kle av og på meg selv 	<ul style="list-style-type: none"> * Jeg kan stå for egne meninger og handlinger * Jeg har gode arbeidsrutiner på skolen og hjemme * Jeg sier ifra når jeg ser erting/mobbing * Jeg kan rydde etter meg selv * Jeg har med det utstyret jeg trenger * Jeg er rolig i timene 	<ul style="list-style-type: none"> * Jeg kan se eget ansvar i en eventuell konflikt * Jeg holder orden på skolesakene mine * Jeg sier ifra til en voksen ved erting/mobbing * Jeg arbeider så godt jeg kan i timene og med hjemmearbeid * Jeg kan gjøre oppgaver for fellesskapet

Arbeid med sosiale ferdigheter er: Et kontinuerlig arbeid og en viktig faktor i utvikling av et godt læringsmiljø og forebygging av mobbing. En viktig faktor er de voksnes evne til å lede grupper og skape relasjoner, og regelmessig involvering av elevene i vurdering av måloppnåelse.

Tolga skole har **NULLTOLERANSE** mot mobbing.

Vi vil ha en skole der **ALLE** er trygge, trives, lærer og kan være seg selv. Derfor:

❖ Vi snakker ordentlig til og om hverandre.

Vi lar være å bruke

- Banneord
- Kjønnsdiskriminerende ord
- Rassistiske ord
- Navnekalling/ skjellsord

❖ Vi godtar og respekterer **ALLE** uansett

- interesser
- stil
- utseende
- religion
- seksuell legning

❖ **ALLE** er medi

- Vi utestenger ingen verken på skolen, skoleveien, fritid eller sosiale medier.

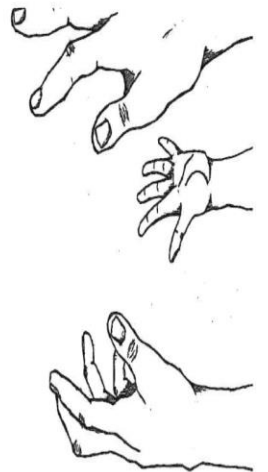
❖ Vi tenker oss om hva vi legger ut og sier på sosiale medier.

❖ Vi bryr oss om hverandre.

“Vær mot andre slik du ønsker at andre skal være mot deg!”

Revidert 10.06.2022

STOPPREGELEN

Elever som opplever at noen gjør noe mot dem som de ikke liker, skal kunne si stopp og dette skal respekteres. Stoppregelen er et hjelpemiddel når en føler seg utrygg. Den er også et hjelpemiddel når leken ”går over grensen”. Eleven markerer tydeligst ”stopp” når de viser det med hånda samtidig som de sier stopp, men regelen gjelder også om en sier andre stoppord som ”hold opp” og ”slutt”. Stoppregelen skal brukes av elevene når de har behov for det. Det er etter hvert viktig at elevene lærer å uttrykke følelsene i forbindelse med stoppregelen.

Lærerne snakker jevnlig med elevene på alle trinn hvordan de bruker regelen, slik at den blir respektert og brukt - også av de eldste elevene. Det er viktig at regelen ikke blir misbrukt. Personalet må vise elevene at vi forventer at den blir brukt.

Progresjon for opplæring i stoppregelen:

Barnehagen: Bli kjent med regelen, bruke stoppregelen

1. trinn: Bli kjent med regelen, bruke stoppregelen

2. trinn: Sette ord på følelsene

3. trinn: Lære nyanser i bruk av stoppregelen

4. -7. trinn: Elevene skal kunne forklare/ uttrykke hvorfor de sier stopp

Problemløsningsmodellen

1. Hva er problemet?

2. Hvilke løsninger kommer du på?

3. Spør for hver løsning: Er det trygt? Hva vil andre føle? Er det rettferdig? Vil det hjelpe?

4. Velg en løsning og prøv den.

5. Hjelper det? Hvis ikke, hva kan jeg gjøre nå?

Foreldremøter ved Tolga skole - tema

Trinn	Tema: Høst	Tema: Vår	Ansvarlige	Øvrige deltakere
1.trinn	Info om SFO, Trafikksikker skole: trafikksikkerhet, «skolelyst» Kartlegging Gjennomgang av sosial handlingsplan (ordensreglement, klassemiljøarbeid og klasseregler). Minskole, foresatt portalen, samtykker.	*Tema tannpleie Lokale læreplaner Valg av klassekontakt	Kontaktlærer/ klassekontakt	SFO – leder *Tannpleier
2.trinn	Info om SFO, leksehjelp, Trafikksikker skole: trafikksikkerhet. Gjennomgang sosial handlingsplan og ordensreglement. Lesing. Kartlegging Klassemiljøarbeid - klasseregler	*Tema tannpleie. Valg av klassekontakt Lokale læreplaner	Kontaktlærer/ klassekontakt	SFO – leder *Tannpleier
3.trinn	Info om SFO, leksehjelp, Lesing. Kartlegging. Trafikksikker skole: trafikksikkerhet, Gjennomgang av sosial handlingsplan (ordensreglement, klassemiljøarbeid og klasseregler).	*Tema tannpleie Lokale læreplaner Valg av klassekontakt	Kontaktlærer/ klassekontakt	SFO – leder *Tannpleier
4.trinn	Info om SFO, leksehjelp, skift/dusj gymtimer. Trafikksikker skole: trafikksikkerhet. Lesing. Kartlegging Gjennomgang av sosial handlingsplan (ordensreglement, klassemiljøarbeid og klasseregler).	*Tema tannpleie Lokale læreplaner Info om Skogmuseet Valg av klassekontakt	Kontaktlærer/ klassekontakter	SFO – leder *Tannpleier
5.trinn	Info om leksehjelp, Fysak, arbeidsplan, plan for turer. Nasjonale prøver. Trafikksikker skole: trafikksikkerhet. Organisering på mellomtrinn Gjennomgang av sosial handlingsplan (ordensreglement, klassemiljøarbeid og klasseregler).	Valg av klassekontakt Lokale læreplaner	Kontaktlærer/ klassekontakt	
6.trinn	Info om leksehjelp, Fysak, arbeidsplan, Trafikksikker skole: trafikksikkerhet, Gjennomgang av sosial handlingsplan (ordensreglement, klassemiljøarbeid og klasseregler).	Info om klasseset for neste års 7. kl. sammen med Vingelen (annen hvert år) Lokale læreplaner Valg av klassekontakt	Kontaktlærer/ klassekontakt	
7.trinn	Info om leksehjelp, Fysak, arbeidsplan, juletefest, Trafikksikker skole: trafikksikkerhet, Gjennomgang av sosial handlingsplan (ordensreglement, klassemiljøarbeid og klasseregler).	Info om leirskole Lokale læreplaner *Overgang til u – trinn, valg av fremmedspråk, arbeidslivsfag og valgfag. Info om valgenes evt. konsekvenser for vgs. Valg av klassekontakt	Kontaktlærer/ klassekontakt	*Rådgiver samt en fra ledelsen
8.trinn	Info om Rondanetur. Oversikt over opplegg utover skoleåret – jobb-skygging, besøke Storsteigen. Elevrådsarbeid. Trafikksikker skole: trafikksikkerhet, Minskole/foresattportalen, samtykker Gjennomgang av sosial handlingsplan (ordensreglement, klassemiljøarbeid og klasseregler).	*Info om elevbedrift Lokale læreplaner Valg av klassekontakt	Kontaktlærer/ klassekontakt	Rådgiver samt en fra ledelsen *Ansvarlige for elevbedriftene
9.trinn	Mer info om elevbedrift. Pryø, og utprøving i vgs. Info: Trafikksikker skole: Trafikksikker skole: trafikksikkerhet. Gjennomgang av sosial handlingsplan (ordensreglement, klassemiljøarbeid og klasseregler).	Mer om Rondanetur. Tilbud til foreldre om grundig info vgs. Lokale læreplaner Valg av klassekontakt	Kontaktlærer/ klassekontakt	Rådgiver og ansvarlige for elevbedrift
10.trinn	Info om vgs., og hva som skjer når i løpet av året. Ordensreglement, Trafikksikker skole: trafikksikkerhet, Gjennomgang av sosial handlingsplan (ordensreglement, klassemiljøarbeid og klasseregler).	I januar møte for foreldre og elever med rådgivere fra ulike vgs.	Rådgiver/ kontaktlærer	Rådgiver samt en fra ledelsen
Foreldremøte for flerspråklige	Info om: skolehverdag, bekledning, uteskole, basseng, juletradisjoner, minskole, foresatt portalen, samtykker, «skolelyst», Info fra helsesykepleier.		Ledelsen	No2 lærer, flerkulturellkoordinator skole, helsesykepleier

SFO REGLENE

* VI HAR DET HYGGELIG SAMMEN.

* VI HJELPER HVERANDRE Å RYDDE
TIL ALLE ER FERDIGE.

* INNESTEMME INNE, UTESTEMME
UTE.

* INNE GÅR VI, UTE KAN VI LØPE.